

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Digitální učební materiál

Projekt: Digitální učební materiály ve škole, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.5.00/34.0527

Příjemce: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Husova 3, 371 60
České Budějovice

Název materiálu: Sociální komunikace a komunikační proces - pracovní list

Autor materiálu: PhDr. Yvetta Pužejová

Datum (období) vytvoření: 10. 12. 2012

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Tematická oblast: Sociální psychologie a úvod do sociální komunikace

Sada: PS 7

Číslo DUM: 21

Předmět, ročník:

Psychologie a komunikace, 3. roč.

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 14. 1. 2013

Třída: ZDA 3. A

Ověřující učitel: Mgr. Ilona Bláhová

Popis způsobu použití materiálu ve výuce:

Pracovním listem je vhodné navázat na výklad daného tématu v předcházející hodině. Materiál využívá problémových a deduktivních úloh, se snahou o zapojení vlastních prožitků a osobních životních zkušeností žáků, což by mělo napomoci snazšímu pochopení a zapamatování si základních principů a zákonitostí z oblasti sociální psychologie. Pracovní list by měli žáci zpracovat nejprve samostatně a následně je vhodné provést obecný rozbor úloh a jejich řešení společně s učitelem (klíč). Žáci tak získají zpětnou vazbu, která jim poslouží ke kontrole vlastního zpracování. Pracovní listy mohou zachycovat osobní informace žáků, a proto by jim měly zůstat. Mohou tak sloužit i jako materiály k domácí přípravě.

Tento výukový materiál je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

PRACOVNÍ LIST

Kapitola: Sociální psychologie
a úvod do sociální komunikace

Téma: Sociální komunikace
a komunikační proces

Úkol č. 1

Jestliže je člověku odepřena možnost komunikace nebo je tato komunikace nedostačující, dochází ke strádání nebo k deprivaci. Uveďte tři možnosti, kdy může této situaci dojít.

.....
.....
.....
.....
.....

Úkol č. 2

A) Vertikální komunikace je komunikace mezi nadřízeným a podřízeným.

Může to být i komunikace mezi učitelem a žákem.

Napište 5 příkladů, ve kterých uvedete, co je vám v komunikaci s učitelem příjemné a 5 příkladů, co vám v komunikaci s učitelem vadí.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

B) Co můžete (vy sami) udělat pro to, aby učitel častěji používal způsob komunikace, který vám vyhovuje?

.....
.....
.....
.....
.....

Vaše názory konfrontujte s názory spolužáků.

Úkol č. 3

Komunikace neprobíhá pouze mezi lidmi, ale komunikují spolu i zvířata. Na základě vlastní zkušenosti uveďte příklad takové komunikace.

.....
.....
.....
.....

Úkol č. 4

Zahrajte si na „tichou poštu“ a pozorujte, zda a jakým způsobem došlo ke zkreslení informace. K tomuto zkreslení dochází i v běžném životě. Uveďte vlastní zkušenost.

.....
.....
.....
.....

Úkol č. 5

Komunikační schéma vyjadřuje zákonitosti komunikačního procesu.

Napište, jaké problémy mohou nastat:

a) u komunikátora

.....
.....

b) u komunikanta

.....
.....

c) s vlastní informací

.....
.....

d) na cestě přenosu

.....
.....

d) při poskytování zpětné vazby

.....
.....

Úkol č. 6

Komunikátor a komunikant musí „chtít, umět a moci“ komunikovat. Zamyslete se nad tím, kdy jste sami komunikovat nechtěli, neuměli a nemohli. Situace popište.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

PRACOVNÍ LIST - KLÍČ

Kapitola: Sociální psychologie
úvod do sociální komunikace

Téma: Sociální komunikace
a komunikační proces

Úkol č. 1

Jestliže je člověku odepřena možnost komunikace nebo je tato komunikace nedostačující, dochází ke strádání nebo k deprivaci. Uveďte tři možnosti, kdy může této situaci dojít.

.....
.....
.....
.....
.....

Učitel hodnotí a komentuje odpovědi žáků.

Např.:

- Dítě, které je vychovááno v nepodnětném rodinném prostředí.
- Senior v ústavním zařízení, se kterým je vedena komunikace pouze formou dotazů směřujících k uspokojování biologických potřeb.
- Nedostatečná možnost komunikace z důvodu jazykové bariéry – cizinci, migranti, menšiny.

Úkol č. 2

A) Vertikální komunikace je komunikace mezi nadřízeným a podřízeným.

Může to být i komunikace mezi učitelem a žákem.

Napište 5 příkladů, ve kterých uvedete, co je vám v komunikaci s učitelem příjemné a 5 příkladů, co vám v komunikaci s učitelem vadí.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Učitel reaguje na odpovědi žáků a společně hodnotí, zda se jedná o způsob komunikace, která je dána osobnostními rysy či je to reakcí na určitou situaci.

B) Co můžete (vy sami) udělat pro to, aby učitel častěji používal způsob komunikace, který vám vyhovuje?

.....
.....
.....
.....
.....

Učitel se snaží žáky navést na to, aby si uvědomili, ve kterých situacích je komunikace pro obě strany příjemnější a aby přijali, že i oni mohou v některých případech docílit pozitivní změny.

Vaše názory konfrontujte s názory spolužáků.

Úkol č. 3

Komunikace neprobíhá pouze mezi lidmi, ale komunikují spolu i zvířata. Na základě vlastní zkušenosti uveďte příklad takové komunikace.

.....
.....
.....
.....

Př.

Dorozumívání se v mraveništi, ve včelím úlu, vábení k páření, upozorňování na nebezpečí – ptáci apod.

Úkol č. 4

Zahrajte si na „tichou poštu“ a pozorujte, zda a jakým způsobem došlo ke zkreslení informace. K tomuto zkreslení dochází i v běžném životě. Uveďte vlastní zkušenost.

.....
.....
.....
.....

Učitel vyslechne zkušenosti žáků a vede je k tomu, aby si uvědomili, že ne vše, co slyší o druhých lidech bývají informace pravdivé, ze kterých je vhodné činit závěry..

Úkol č. 5

Komunikační schéma vyjadřuje zákonitosti komunikačního procesu.

Napište, jaké problémy mohou nastat:

a) u komunikátora

.....
.....

(neznalost jazyka, obava, ostych, vlastní trauma, únava. Apod.)

b) u komunikanta

.....
.....

(v podstatě totéž co u komunikátora)

c) s vlastní informací

.....
.....

(mnoho informací, málo informací, informace podaná nepřijatelným způsobem)

d) na cestě přenosu

.....
.....

(nedodržení vhodné vzdálenosti – proxemika, rušivé vlivy)

d) při poskytování zpětné vazby

.....
.....

(absence zpětné vazby, manipulativní reakce typu „určitě tomu rozumíte, že?“)

Úkol č. 6

Komunikátor a komunikant musí „chtít, umět a moci“ komunikovat. Zamyslete se nad tím, kdy jste sami komunikovat nechtěli, neuměli a nemohli. Situace popište.

.....
.....
.....
.....

Učitel zhodnotí zkušenosti žáků, pochválí je za otevřenost